

ĠUNJU 2023

IS-SEMINARJU

© Archdiocese of Malta

© Archdiocese of Malta

KEMM JOLQTUNI N-NAĦAL!

FR CARLO CALLEJA - VIĊI RETTUR

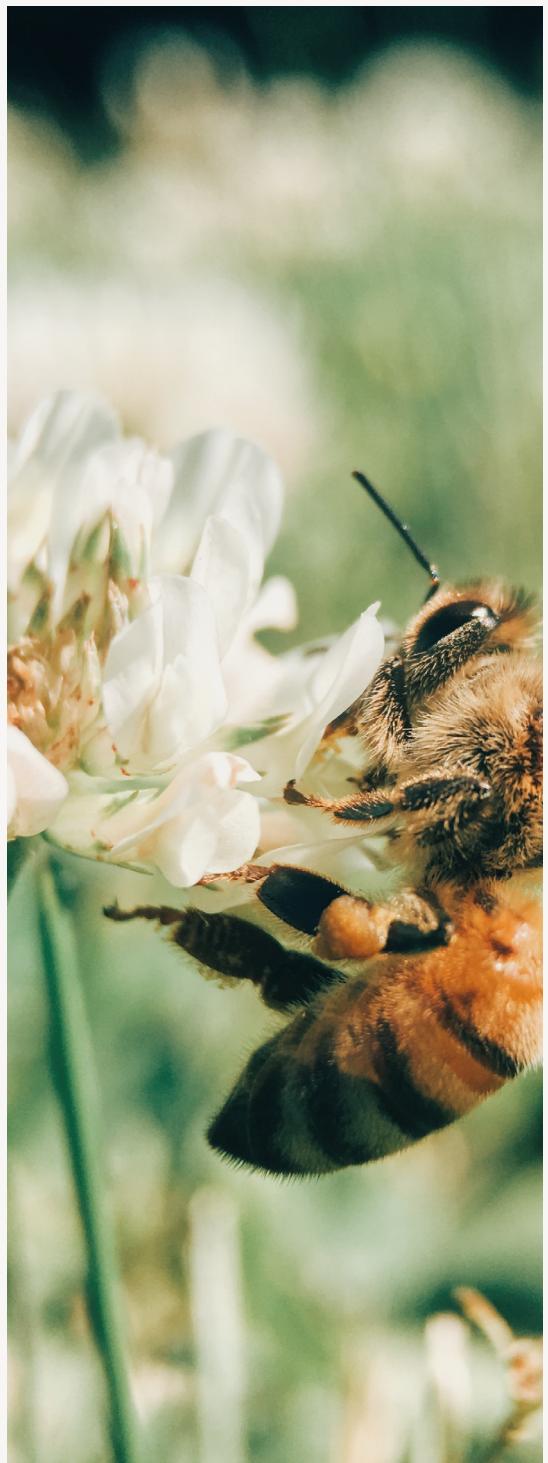
Dawn il-ħlejjaq bezlin jagħmlu ħidma imprezzabbi. Huma jixorbu meraq tal-fjura (*nectar*) li jkun hemm fil-qalba tal-fjura biex imbagħad ibiddlu fuq fghasel bnin. Imma wara din il-ħidma hemm proċess ieħor għaddej. Il-pollen ta' fjura jeħel ma' ġisimhom biex waqt li jmorru fuq fjura oħra biex jixorbu l-ġulepp tagħha, iħallu l-pollen tal-ewwel fjura fuq it-tieni waħda. Dan il-proċess ta' indukrar(*cross fertilisation*) jgħin biex il-karatteristici ta' pjanta partikolari jithalltu ma' dawk ta' pjanta oħra u b'hekk il-pjanta l-ġdidha li titnissel minn dan il-proċess tieħu l-aħjar miż-żewġ pjanti. B'hekk iċ-ċiklu tal-ħajja jkun jista' jitkompli.

Jekk irridu nwasslu l-Evanġelju għand kulħadd, kif talab minna l-Papa Franġisku fiziż-żjara tiegħu f'Malta, jeħtieg li nħallu n-naħal jgħallmuna.

Il-qassis irid ikun kapaci mhux biss jevanġelizza iż-żda wkoll iħalli lilu nnifsu jkun evanġelizzat, l-aktar mill-foqra. Għandu jagħraf li l-Aħbar it-Tajba ma tasalx għand ħaddieħor, jekk mhux f'relazzjoni mal-oħrajn, u f'kuntest u lingwaġġ li jagħmel sens għal min jesperjenza.

F'waħda mit-taħditiet tagħha organizzati mill-Għaqda Studenti tat-Teologija, is-sottosegretarja tas-sinodu tal-isqfijiet Sr Nathalie Becquart tkellmet fuq l-importanza li nkunu kapaci nitkellmu b'żewġt ilsna: l-ilsien tal-Knisja u l-ilsien tan-nies ta' żmienna.

B'ħarsa mixħuta lejn il-Knisja f'Malta ta' għada, is-Seminarju huwa mpenjat sabiex dan il-proċess ta' ndukrar bl-Evanġelju jseħħi tassew fl-oqsma differenti tal-ħajja.

KIF IPPREPARAK IS-SEMINARJU GHALL-HAJJA PASTORALI?

FR GYLAN CAMILLERI U FR CLIVE SEYCHELL - SAĆERDOTI NOVELLI

Bħalma jiġri ħafna drabi fil-ħajja tagħna ta' kuljum - naraw l-iktar il-frott ta' dak li jkun ġara fina meta jgħaddu numru ta' xħur jew snin. Is-Seminarju mhux inqas. Għalkemm hemm certu realtajiet fil-formazzjoni – specjalment dawk bl-għan dirett li wieħed jikber fil-ħajja pastorali tiegħu – fejn wieħed iktar faċli jara' l-frott tagħhom, hemm oħrajn li l-frott tagħhom huwa iktar impliċitu.

Fost dawk l-iktar ovvji huma d-diversi esperjenzi f'parroċċi u għaqdiet li nagħmlu matul is-sena kollha u/jew fiż-żmien tas-sajf. Dawn huma mumenti aktar intensivi fejn wieħed jidħol aktar fil-fond tal-ħajja pastorali tal-qassis u jmiss iktar mill-qrib il-ferħ, in-niket, il-ħolm, il-biżgħat u d-dizappunti tan-nies. Specjalment meta wieħed imiss it-tbatija tan-nies, wieħed jinduna li frott il-formazzjoni dan jista' jagħmel certa għażiex f'dik is-sitwazzjoni. Il-preżenza tagħna hija l-iktar ħaġa essenzjali, anki jekk m'hemmx kliem xi tgħid – anzi fċertu mumenti l-kliem ikun żejjed, b'mod specjalji quddiem dan il-misteru tat-tbatija.

Però hemm mumenti oħrajn li huma ta' għajjnuna biex wieħed ikun preparat għall-ħajja pastorali, bħalma huma il-mumenti diffiċċi mal-komunità, jew il-mumenti ta' diffikultà jew kriżi li s-seminarista jgħaddi minnhom matul il-mixja fis-Seminarju. Li huwa żgur huwa li Alla ma jaħl ix-xien mument wieħed biex jużah għall-ġid tagħna u ta' dawk li aħna se nservu.

[Segwi mumenti mill-ordinazzjoni presbiterali](#)

L-IMPORTANZA TAL-QDUSIJA

FR MARK SULTANA - DIRETTUR SPIRITWALI

Forsi llum il-qdusija ma tantx għadha tissemma' u forsi wkoll ma tantx nafu x'inhi. U din hi hasra għax kulħadd hu msejjaħ għall-qedusija. Jekk ma nsirux qaddisin inkunu ħlejna ġħajnejn! Il-qedusija mhijiex perfezzjoni u ma tfissir li nsiru mingħajr difetti. Imma tfisser li rridu nkunu fidili lejn Alla jum wara l-ieħor, li rridu nilqgħu l-imħabba u l-mahfra li joffrielna kontinwament u li rridu nwasslu mħabba u Kelmtu kull fejn inkunu. Tfisser vjaġġ ta' fidi frabta mal-Knisja fejn nikbru – aktarx bil-mod il-mod – filwaqt li nirċievu l-grazzja ta' Alla ġanxin. Tfisser erożmu ta' mħabba, mgħixha fil-ħajja ordinarja, u mssoqqija mill-Kelma ta' Alla, mis-sagamenti, u mit-talb personali. Tfisser li nhobbu b'mod umli u li nkunu nafu mmutu għalina nfusna. Tfisser li nitolbu.

Dan kollu jgħodd għal meta nitkellmu dwar il-qdusija tas-sacerdoti. Imma, kif qalu diversi qaddisin – minn Santu Wistin għal San Ģwann Krizostmu, u mill-Kurat t'Ars għal Sant'Anton Marija Claret – mill-qedusija tal-qassis jiddependi ħafna. Minħabba l-fatt li l-qassis għandu r-responsabbiltà li jsaħħa il-ħajja ta' fidi tal-oħrajn permezz tal-Kelma li jħabbar, tas-sagamenti li jiċċelebra u tat-tmexxija tal-komunità fdata f'idejh, mill-qedusija tiegħu jiddependu bosta u bosta oħrajn. Għalhekk Mons. Salv Grima kien iħeġġeg ħafna t-talb għall-qedusija tas-sacerdoti. Nitolbu għall-qassisin tagħna biex, fi kliem il-Papa Frangisku, permezz ta' qrubija lejn Alla, lejn l-Arcisqof, lejn saċerdoti oħra, u lejn il-poplu, jikbru fil-qedusija għall-ġid tagħhom u għall-ġid tagħna lkoll.

Tajjeb nitolbu din it-talba ta' Santa Tereža ta'
Lisieux għall-qdusija tas-sacerdoti tagħna:

O Ĝesù, nitolbok għas-sacerdoti
tajba u ġabrieka tiegħek,
għal dawk illi huma ftit berdin,
għal dawk li qegħdin jaħdmu
f'pajjiżhom jew inkella f'pajjiżi 'I
bogħod tal-missjoni,
għal dawk li huma ttentati kontra
l-vokazzjoni tagħihom,
għal dawk li jħossuhom
waħedhom,
għas-sacerdoti żgħażaq, anzjani,
morda,
għal dawk li qed imutu u
għall-erwieħ tal-qassisin li hemm
fil-purgatorju.
Imma fuq kollox, nirrikmandalek
is-sacerdot li għammidni,
dawk li jaħfruli dnubieti,
dawk li qaddsu quddies li ħad
sehem fi
u li permezz tagħihom irċivejt
il-ġisem u d-demm tiegħek
fit-tqarbin.
Żommhom kollha qrib tiegħek.

Ammen.

X'GHADDA MINGHALINA?

12 ta' Novembru 2022
Harga ta' San Martin

6 ta' Diċembru 2022
Il-komunità tas-Seminarju
tipparteċipa
fis-servizz ekumeniku
bil-partecipazzjoni
tal-Patrijarka Bartilmew I

16 ta' Diċembru 2022
Laqgħa mas-sorijiet
tas-Sacred Heart

5 – 8 ta' Diċembru 2022
Seek Encounter

29 ta' Jannar 2023
Għoti tal-ministeru
tal-lettorat lis-seminarista
Matthew Sammut

2 ta' Frar 2023
Čelebrazzjoni tal-Gandlora
bil-partecipazzjoni
tal-parroċċa tar-Rabat

6 - 10 ta' Marzu 2023
Eżerċizzji spiritwali mat-tfal
tas-Seminarju Minuri

9 - 10 ta' Marzu 2023
Il-komunità tas-Seminarju
ppartecipat f'serje tā' laqgħat
minn Sr Nathalie Becquart
organizzati mill-Għaqda
Studenti tat-Teoloġija

3 - 5 ta' Frar 2023
Weekend Għawdex

1 ta' April 2023
Čelebrazzjoni ta' Hadd
il-Palm mal-ġenituri
u l-benefatturi
tas-Seminarju

ID-DJAKONAT: STIL TA' HAJJA GHALINA L-INSARA

REV. MALCOLM SALIBA U REV. KARL ANDREW SCHEMBRI - SENA VI

Nirringrazzjaw lil Alla talli rċivejna l-ministeru tad-djakonat, nhar is-Sibt 22 ta' April, ta' din is-sena, minn Mons. Arċisqof Charles J. Scicluna. Minbarra r-responsabbiltajiet tad-djaknu li jwassal il-Kelma ta' Alla, jgħammed, jassisti għaż-żwieġ u jbierku kif ukoll imexxi l-liturgija tal-funerali, id-djaknu għandu wkoll jimpenna ruħu biex ikun viċin dawk li għandhom bżonn l-ghajjnuna, speċjalment, il-morda u l-vulnerabbi. Id-djaknu għandu jkun bniedem li jħobb u jaqdi lil kulħadd mingħajr kundizzjoni u li jfittex li jemmen u jgħix dak kollu li jxandar permezz tal-Kelma ta' Alla.

B'hekk aħna wkoll bħala Nsara msejħin biex fil-Knisja jkollna dan is-sens sabiħ ta' qadi lejn l-oħrajn. Biex wieħed iħobb mingħajr kundizzjoni, irid, qabel xejn, jidħol f'relazzjoni ma' Ĝesù fit-talb. B'hekk nindunaw li rridu nħarsu lejn il-ħajja minn lenti differenti. Il-qari tal-Kelma ta' Alla kif ukoll l-Ewkaristija, huma č-ċavetta biex wieħed jikber fil-fidi u jasal biex jixhed għat-twemmin tiegħu fil-familja, fil-parroċċa, fil-postijiet tax-xogħol kif ukoll f'tant postijiet li nkunu. Ĝesù stess għandu jkun il-mudell ta' ħajnejha li wasal jesprimi din l-imħabba propju permezz tal-ħasil tas-saqajn tad-dixxipli biex jurina b'mod konkret li l-imħabba tissarraf biss fil-qadi. Ĝesù dejjem jibqa' il-mudell tagħna biex mingħandu niksbu l-Ispritu tiegħu li jqawwina u jmexxina. Din hija vokazzjoni għalina lkoll, u mgħandniex ngħixuha b'mod individwali, iż-żda ngħixu dan l-Ispritu ta' qadi fi ħdan il-Poplu ta' Alla, jiġifieri ma' dawk li huma qrib tagħna, kemm fil-familja kif ukoll fl-ambjenti differenti li aħna msejħin inkunu prezenti fihom.

[Segwi mumenti mill-ordinazzjoni djakonali](#)

L-EWWEL TLIET SNIN U R-RABA' SENA

MARVIC MALLIA U ANDRÉ PSAILA - SENA III

Wasalna lejn l-aħħar tat-tielet sena. Tliet snin, li minkejja li jistgħu jidhru twal, żgur li hassejna li għaddew malajr. Kien żmien li fih kellna diversi opportunitajiet biex nikbru kemm bħala persuni kif ukoll fil-mixja tagħna lejn is-saċerdozju. Dan għamilnied fuq diversi aspetti, bħal ngħidu aħna l-parroċċi, l-istituzzjonijiet, l-istudju fl-Università u l-ħajja komunitarja.

Issa wasalna għar-raba' sena, jiġifieri s-sena "barra". Din ngħixuha barra mis-seminarju, u matulha nimirħu f'esperjenzi differenti minn dawk tas-soltu. Din is-sena tkun imqassma minna stess, fejn wieħed jagħraf opportunitajiet ġodda li jistgħu jkunu ta' għajnuna għall-formazzjoni personali tiegħi. Generalment din tkun tħalli esperjenza pastorali għal xi xħur fi djoċesi f'pajjiż ieħor, perjodu ta' xogħol u anke xi jiem ta' irtir. Li mmorru f'pajjiż 'il bogħod minn dak tagħna toffri sabiħa u opportunità biex niskopru r-realtajiet li jeżistu fil-Knisja f'kuntesti varji.

It-thejjijiet għas-sena barra tagħna waslu lejn it-tmiem tagħhom. Dan grazzi għall-ġħajnejn ta' sacerdoti li huma stess għamlu esperjenza simili qabilna u għal dawk is-saċerdoti li aċċettaw li nagħmlu din il-faži ta' formazzjoni magħħom. Aħna mħeġġin niskopru aħjar Alla xi jrid minna, u dan fid-dawl tal-esperjenzi li se nkunu qiegħdin nagħmlu matul din is-sena. F'dan il-perjodu ta' bidla fl-aspett formattiv, inroddu ħajr lil Alla għall-ewwel tliet snin, u nħarsu 'l-quddiem għas-sena li ġejja.

L-ISPIRTU FEJN JIDĦOL?

LUKE VELLA - SENA II

It-tema ta' din is-sena, "Komunità li tixtieq toħroġ tiltaqa' ma' kulħadd bil-musbieħ tal-Vanġelu mixgħul f'idejha", xprunat il-komunità tagħna lejn id-dinamika sinodali li l-Knisja qed tisteddinna naddottaw fl-ispazji tagħna. Il-ġraja skritturali tad-dixxipli ta' Emmaws issejhilna sabiex nimxu flimkien ma' Ĝesù waqt li hu jibqa' jimxi magħna. Din l-attitudni ta' akkumpanjament li Ĝesù jagħmel magħna twassalna biex aħna wkoll nimxu ma' oħrajn billi nkunu ta' smiġħ u sostenn. B'dan il-mod inkunu nistgħu nagħrfu aktar x-inħuma s-sinjal taż-żminijiet.

Fil-bidu tas-sena, Patri Ray Pace SJ kien mistieden sabiex jintroduċi d-dixxerniment komunitarju. Għal dan l-eżerċizzju, kull membru tkellem dwar x'inhu jurih Alla inkwantu l-komunità tas-seminarju. Frott it-talb u r-reżonanza li jħalli fina, kienu diversi grazzji li tagħhom aħna xhieda. Fosthom ħarġet l-esperjenza tas-*Seek Encounter* li diversi persuni laqgħu s-sejħa u ngħaqdu magħna għal tlett ijiem. Apparti li setgħu jduqu ftit mill-mod kif ngħixu, huma wkoll ġew mistednin jirriflettu dwar kif naddottaw dan id-dixxerniment fil-ħajja ta' kuljum.

F'Marzu li ghadda, il-komunità tagħna ppartecipat f'serje ta' konferenzi organizzati mill-Għaqda Studenti tat-Teoloġija u l-Fakultà tat-Teoloġija fl-Università ta' Malta, li għalihom kienet mistiedna s-sottosegretarja u konsultur għas-Sinodu tal-Isqfijiet, Sr Nathalie Becquart. Hi stqarret li minkejja l-ħidma pozittiva li l-Knisja qed tagħmel f'dan ir-rigward, hemm riskju partikolari: li ninqatgħu mis-sors ta' dan kollu – l-Ispritu s-Santu. Huwa l-Ispritu li Ĝesù nefaż fuq id-dixxipli tiegħu fiċ-ċenaklu li jrid ikun il-gwida f'dan kollu. Fi xbieha ta' nar, kebbes il-qlub ta' dawk li rċeveh u ħarġu jixhud x'għamel Alla fil-ħajja tagħhom. Dan huwa proprio dak li nistqarru ta' kuljum fl-Ewkaristija: "*Inħabbru l-mewt tiegħek, Mulej; inxandru bil-ferħ il-qawmien tiegħek, nistennewk sa ma tiġi fil-glorja.*" Imsostnij bil-Kelma u mitmugħin bil-Ġisem u d-Demm ta' Kristu, aħna wkoll inkunu dixxipli u xhieda tal-ferħ, tat-tama u d-dawl – li hu Kristu.

B'din l-attitudni sinodali, nifhmu dejjem iktar l-identità tagħna bħala Nsara, mhux bħala individwi per se iżda b'mod komunitarju bħala Knisja. Kif jgħid San Pawl lill-Korintin, "*la l-ħobża hi waħda, aħna, li aħna ħafna, aħna ġisem wieħed*". (1Kor. 10:17)

L-EVANĞELIZZAZZJONI FI ŻMIEN TEKNOLOGIKA

ADAM BALDACCHINO - SENATOR

Fil-Knisja tal-lum naraw enfasi kbir fuq ix-xandir u l-ghajxien tal-Evanġelju. Il-Papa tenna bosta drabi li, "I-ferħ u l-missjoni tal-Knisja hija l-evanġelizzazzjoni". Iżda mhux daqshekk faċċi napplikaw din il-missjoni tagħna fil-ħajja ta' kuljum. It-teknoloġija qiegħda tieħu č-ċentru tal-attenzjoni għaliex għandha impatt fuq ħafna aspetti tal-ħajja tagħna, iżda tista' tkun ta` servizz għall-ġid tal-bniedem jew ostaklu.

Sfortunatament, it-teknoloġija tista' tisraq ħafna mill-ħin liberu tal-individwu. Ir-riċerka turina li l-medja tan-nies tuża l-midja soċjali għal kważi sagħtejn u nofs kuljum (Oberlo, 2022), wisq! Miljuni ta' nies imwaħħlin mal-iskrin jittajpjew u jargumentaw fuq suġġetti kontroversjali. Minflok, ikun aħjar li jinholoq djalogu u jinxtered messaġġ fuq il-verità li tirrifletti l-valuri intrinsici tal-ħajja.

Tajjeb li nużaw it-teknoloġija biex nuru s-sbuħija tal-Evanġelju. Dan hu eżattament dak li għamel qassis Taljan, Don Robert Fisher, fuq Tik Tok. F'dan il-vidjaw, li rawh aktar minn erba' miljun persuna, naraw lil dan il-qassis jiskorja għowl sabiħ u jiċċelebra qis u Ronaldo, waqt li qiegħed jirringazzja lil Alla. Għalija, dan hu xempju ta' evanġelizzazzjoni fuq l-Internet, li għalkemm huwa sempliċi fil-forma, igieghel lin-nies jistaqsu d-domandi fuq il-fidi. Il-midja soċjali tgħinna wkoll biex nibnu komunitajiet virtwali ta' fidi, fejn permezz ta' gruppi onlajn, wieħed jkun jista' jxandar kontenut li jista' jgħinna fil-mixja tagħna lejn Kristu.

Madankollu, jien nibqa' tal-fehma li l-evanġelizzazzjoni l-aħjar ssir wiċċi imb' wiċċi, billi nagħmlu ħbieb ma' nies li huma 'l bogħod mill-fidi u nsiru familjari mas-sitwazzjonijiet li dawn n-nies jinsabu fihom. Huwa wisq faċċi li taħbi r-realtà fuq il-midja soċjali. B'dan l-atteġġjament inkunu nistgħu inwettqu din il-missjoni tagħna, bil-ferħ ta' Kristu.

TIXTIEQ TGHIN LIS-SEMINARJU?

Ta' kull sena aħna nafdaw fil-ġenerożitā tagħkom u fl-ġħajjnuna li dejjem offrejtu lis-Seminarju.

Flimkien mat-talb tagħkom tista' tgħin billi:

Tibgħat ċekk bl-offerta tiegħek indirizzat Is-Seminarju tal-Arċisqof fl-indirizz postali:
Seminarju tal-Arċisqof, 90 Triq Tal-Virtù, Rabat RBT 2604.

Tgħaddi l-offerta tiegħek lis-Seminarju fuq il-kont tal-APS Bank plc – dettalji tal-kont:

The Archbishop's Seminary – Major

IBAN Number: MT15APSB77068000499110499130014

SWIFT Code: APSBMTMT

Thallas Borža ta' Studju ta' €600 (jew parti minnha) li tista' thallasha f'daqqa jew tagħżej li thallas ammont żgħir kull xahar kemm tixtieq int.

Grazzi mill-qalb tal-ġħajjnuna u s-sehem tiegħek fil-formazzjoni tas-Seminaristi.

+356 2145 5497/8

seminary.org.mt

info@seminary.org

seminary.malta